

ASIA Luonnonsuojelulain 70 §:n rauhoitussäännöksistä poikkeaminen pikkunisäkkäiden osalta

VIREILLETULO 5.4.2024

HAKIJA Luonnonvarakeskus
[REDACTED]
Latokartanonkaari 9
00790 Helsinki

YHTEYSHENKILÖ [REDACTED]

HAKEMUS Luonnonvarakeskus (Luke) hakee tutkimustarkoituksiin lupaa poiketa luonnonsuojelulain (LSL 9/2023) 68 §:n mukaan rauhoitettujen, alla listattujen lajien LSL:n pykälässä 70 § olevasta pyydystämisen- ja tappamiskiellosta koko Suomen alueella (pl. Ahvenanmaa):

- Harmaakuvemyyrä (*Craseomys rufocanus*, ent. *Clethrionomys*, ent. *Myodes*)
- Idänkenttämyyrä (*Microtus rossiaemeridionalis*, ent. *levis*, syn. *Microtus mystacinus*)
- Punamyyrä (*Clethrionomys rutilus*)
- Tunturisopuli (*Lemmus lemmus*)
- Metsäsopuli (*Myopus schisticolor*)
- Peltoshiiri (*Apodemus agrarius*)
- Pikkumetsähiiri (*Apodemus sylvaticus*; leviämässä, tavataan jo Pietarin seudulla eli niitä voidaan tavata Suomessa piakkoin)kin)
- Idänmetsähiiri (*Apodemus uralensis*; leviämässä, tavataan jo Pietarin seudulla eli niitä voidaan tavata Suomessa piakkoin)kin)
- Vaivaishiiri (*Micromys minutus*)
- Kontiainen (maamyyrä) (*Talpa europaea*)
- Vesipäästäinen (*Neomys fodiens*)
- Idänpäästäinen (*Sorex caecutiens*)
- Kääpiöpäästäinen (*Sorex minutissimus*)
- Metsäpäästäinen (*Sorex araneus*)

29.5.2024

- Mustapäästäinen (korpipäästäinen) (*Sorex isodon*)
- Vaivaispäästäinen (*Sorex minutus*)

Hakemus ei koske direktiivilaji koivuhiirtä *Sicista betulina* (kts. erillisselvitys alla).

Perustelut

Luken myyrätutkijat suorittavat pikkunisäkäspyyntejä koko Suomessa monen eri tutkimusprojektin aineistotarpeisiin (edellinen lupamme: VN/4576/2018). Näistä projekteista mainittakoon mm:

- valtakunnallinen myyräkantojen seuranta ja siihen liittyvät myyrä-tuho- ja myyräkuume-ennusteet; tuholaiskantojen, mm. myyrien seuranta on Luonnonvarakeskuksen lakisääteinen viranomaisluontoinen tehtävä
- monet lääketieteelliset tutkimukset jyräjoiden levittämistä taudista yhdessä Helsingin yliopiston virologian ja mikrobiologien kanssa; monet tautitutkimuksemme ovat EU:n laajuisia yhteisprojekteja
- väli-isäntä-myyräaineiston kerääminen hengenvaarallisen myyräekinokokki-loisen (*Echinococcus multilocularis*) leviämisen varalta ja seuraamiseksi; seuranta ja raportointi vuosittain EU:lle Ruokaviraston kautta.

Tutkimuspyyntimme kohdistuu pääosin rauhoittamattomiin lajeihin (mm. peltomyyrä *Microtus agrestis* ja metsämyyrä *Clethrionomys glareolus*). Joudumme silti, muun muassa tautitutkimuksia varten, joskus pyytämään myös yllä mainittuja rauhoitettuja pikkunisäkkäitä. Toisaalta on mahdollonta estää rauhoitettujen yksilöiden, esimerkiksi yleisten metsäpäästäisten joutumista loukkuihin silloin, kun pyynti tapahtuu tappoloukuilla. Myös elävänäpyynneissä nopean aineenvaihdunnan omaavat päästäiset menehtyvät nopeasti.

Pyynti tappavilla hiirenloukuilla on usein nopein, tehokkain ja käytännössä ainoa mahdollisuus riittävien aineistojen keräämiseen. Mainittakoon, että kansallinen koe-eläinlautakunta on 16.5.2007 tehnyt ennakkopäätöksen, jonka mukaan tappoloukkujen käyttäminen ei ole eläinkoe, eikä siksi tarvitse lautakunnan koe-eläinlupaa.

Tutkimuspyyntimme ei uhkaa yhdenkään lajin kannan olemassaoloa tai Luonnonsuojelulain edellyttämää suotuisaa suojelutasoa. Pyyntimme aiheuttama poistuma paikallisten kantojen suuruudessa on häviävän pientä verrattuna kaikkien suomalaisten pikkunisäkkäiden luontaisiin

29.5.2024

voimakkaisiin runsaudenvaihteluihin, jotka ilmenevät laajoilla alueilla Suomessa usein samanaikaisesti.

Pyyntimme ovat pienialaisia (1–5 ha) ja lyhytkestoisia (n. 1–10 vrk / vuosi) ja käytetyt loukkumäärät pieniä (n. 50–300 loukkuvuorokautta / paikka; loukkuvuorokausi = käytettyjen loukkujen määrä x pyyntivuorokausien määrä), ja mahdollinen pienialainen hävikki täyttyy ympäristöstä parissa viikossa. Aiemmat kokeelliset tutkimukset ovat osoittaneet, ettei käyttämämme pyyntimenetelmää vastaavalla loukkuvuorokausimäärällä ole minkäänlaista negatiivista vaikutusta paikallisiin pikkunisäkkäskantoihin (Christensen, P., & Hörnfeldt, B. 2003. Long-term decline of vole populations in northern Sweden: a test of the destructive sampling hypothesis. *Journal of Mammalogy* 84:1292–1299.) Myös Aarre Jortikan pro gradu -työssä 1988 todettiin, että metsämyyrien poistopyynti 2 ha alalla korvautui täysin alle kuukauden kuluessa.

Vuosittain pyydettyjen eläinten määrä vaihtelee suuresti riippuen myyrien ja muiden pikkunisäkkäiden runsaudenvaihtelun tilasta. Tosinaan on liki nollavuosia, tosinaan samalla yrittämällä saadaan valtakunnallisesti liki pari tuhatta yksilöä. Näistä valtaosa on kuitenkin rauhoittamattomia metsä- ja peltomyyriä, mutta rauhoitettujen lajien saalismäärät vaihtelevat vastaavasti. Rauhoittamattomien lajien saalismäärät kullakin pyyntipaikalla vaihtelevat noin välillä 0–200 yksilöä/vuosi. Hakemuksessa lisättyjen rauhoitettujen myyrä- ja sopulilajien saalismäärät kullakin pyyntipaikalla vaihtelevat noin välillä 0–200 yksilöä/vuosi ja hiiri- ja päästäislajien noin välillä 0–20 yksilöä/vuosi.

Todettakoon, että pitkäaikaisten tutkimustemme tuottama aineisto tarjoaa korvaamatonta tietoa kaikkien Suomessa tavattavien pikkunisäkkäiden kantojen kehityksestä tämän vaikutuksista mm. petolintujen pesintämenestykseen. Tämä tieto on hyödynnettävissä lajien suojelutarpeen määrittämisessä ja -toimien suunnittelussa.

Direktiivilaji koivuhiiri *Sicista betulina*

Koska valtaosa seuranpyynneistämme tapahtuu keväällä ja syksyllä, ennen tai jälkeen talvihorrostavan koivuhiiren aktiivisuuskauden, sen osuminen loukkuihin on erittäin epätodennäköistä. Lisäksi, lajin liikkumista vasta ja ravinnosta johtuen se on erittäin ”huono” menemään myyrille kohdistettuihin loukkuihin. Toisaalta koivuhiiren aktiivisuusajankana kesällä tapahtuvat tautitutkimuspyynnit tehdään elävänäpyytävillä loukuilla, jolloin mahdollisesti vahingossa pyydykseen joutunut koivuhiiri voidaan vapauttaa välittömästi. Viimeisten 30 vuoden aikana on seurantapyynneistämme pyydetty yli 175 000 loukkuvuorokautta. Tänä aikana koivuhiiri on

29.5.2024

eksynyt pyydyksiimme vain yhden ainoan kerran. Lisäksi todettakoon, että koivuhiiri, vaikka direktiivilaji onkin, ei ole millään tavoin uhanalainen tai vaarantunut Suomessa. Kaikissa viimeisissä Punaisen Kirjan arvioinneissa laji on ollut elinvoimainen.

Luvan hakija

Pyydämme, että lupa osoitetaan [REDACTED]

[REDACTED] Lukessa. Tutkimusryhmän jäsenet [REDACTED]

Tutkimuksiimme osallistuu satunnaisesti myös [REDACTED]

Siksi pyydämme, että tällaisille henkilöille sallitaan tutkimuspyynti, kun heillä on esittää YM:n lupa ja tutkimusryhmän johtajan allekirjoittama henkilökohtainen valtakirja luvan käyttöön. Tällaisia henkilöitä viiden vuoden aikana olisi vain muutamia.

Luvan kesto

Haemme lupaa ajalle 1.4.2024–31.12.2028. Pyydämme, että lupa on monivuotinen, koska useat tutkimuksista ja seurannoista ovat jatkuvia ja/tai pitkäaikaisia.

ELINKEINO-, LIIKENNE- JA YMPÄRISTÖKESKUKSEN RATKAISU JA PERUSTELUT

Oikeudelliset lähtökohdat

Hakemus koskee luonnonsuojelulain (9/2023) 69 §:n nojalla rauhoitettuja nisäkäslajeja. Luonnonsuojelulain 70 §:n mukaan rauhoitetun eläinlajin tahallinen pyydystäminen ja tappaminen on kielletty. Luonnonsuojelulain 83 §:n mukaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus voi myöntää luvan poiketa 70 §:n kielloista, jos siitä ei ole haittaa eliölajin suotuisan suojelutason säilyttämiselle tai sen saavuttamiselle.

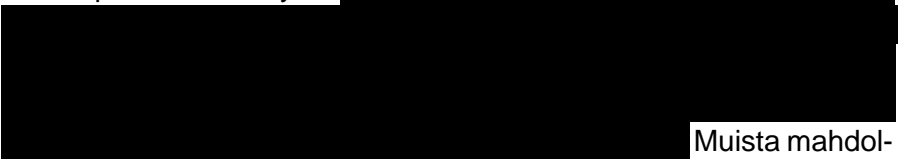
Luonnonsuojelulain 72 §:n mukaan kuolleena löydettyä rauhoitettua eläintä ei saa ottaa haltuun. Luonnonsuojelulain 87 §:n mukaan rauhoitetun lajin yksilöiden, niiden osien ja johdannaisten hallussapito on kielletty. Luonnonsuojelulain 89 §:n mukaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus voi myöntää poikkeuksen 87 §:n kielloista eliölajien tutkimus- ja suojelutarkoitukseen tai koulutustarkoitukseen.

29.5.2024

Ratkaisu

Kaakkois-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus (ELY-keskus) myöntää Luonnonvarakeskukselle luonnonsuojelulain 83 §:n nojalla luvan poiketa luonnonsuojelulain 70 §:n rauhoitussäännöksistä hakemuksen mukaisesti.

Lupa myönnetään seuraavin ehdoin:

- 1 Luvan nojalla saa pyydystää ja tappaa hakemuksessa mainittuja pikkunisäkkäitä.
- 2 Tätä lupaa saavat käyttää
 Muista mahdollisista lupaa käyttävistä henkilöistä on ilmoitettava etukäteen Kaakkois-Suomen ELY-keskukselle (kirjaamo.kaakkois-suomi@ely-keskus.fi, viitteeksi KASELY/592/2024).
- 3 Toimenpiteissä on noudatettava metsästyslain rauhoitettujen eläinten pyydystämiseen ja tappamiseen soveltuvia määräyksiä.
- 4 Hakija vastaa siitä, että kaikki luvan mukaisiin toimenpiteisiin osallistuvat henkilöt noudattavat tämän luvan ehtoja.
- 5 Luvan mukaista toimintaa harjoitettaessa lupapäätös tai sen jäljennös on pidettävä mukana (esimerkiksi mobiililaitteessa) ja näytettävä vaadittaessa.
- 6 Mikäli toimenpiteitä tehdään perustetuilla luonnonsuojelualueilla, tulee hakijan tarvittaessa erikseen hakea lupaa poiketa näiden alueiden rauhoitusmääräyksistä.
- 7 Hakija vastaa tarvittavasta yhteydenpidosta maanomistajiin ja muihin viranomaisiin.
- 8 Luvan käytöstä tulee raportoida vuosittain seuraavan vuoden tammi-kuun loppuun (31.1.) mennessä. Raportti toimitetaan Kaakkois-Suomen ELY-keskuksen kirjaamoon (kirjaamo.kaakkois-suomi@ely-keskus.fi, viitteeksi KASELY/592/2024). Raportissa tulee ilmetä pyydettyjen nisäkkäiden määrät lajeittain sekä pyyntipaikat ja pyyntiajat. Lisäksi tulee arvioida pyyntien vaikutusta paikallisiin nisäkäskantoihin.

Luvan voimassaolo

Lupa on voimassa 31.12.2028 saakka Kaakkois-Suomen ELY-keskuksen toimialueella.

Asia käsittely

Lupaa on haettu Ympäristöministeriöltä koko Suomen alueelle pois lukien Ahvenanmaa. Voimassa olevan luonnonsuojelulain mukaan ympäristöministeriö ei ole luvan myöntämisessä toimivaltainen viranomainen.

29.5.2024

Ympäristöministeriö on siirtänyt asian hallintolain (434/2003) 21 §:n mukaisesti ratkaistavaksi toimivaltaisille viranomaisille alueellisiin ELY-keskuksiin.

Kuolleiden eläinten hallussapidon osalta lupaviranomainen on Varsinais-Suomen ELY-keskus, joka on ratkaissut asian päätöksellä VARELY/2268/2024.

Päätöksen perustelut

Hakemus täyttää luonnonsuojelulain 83 §:n ehdot ja poikkeuslupa voidaan myöntää tutkimustarkoituksessa.

Luonnonvarakeskuksen toteuttamilla valtakunnallisilla nisäkäspsyynneillä on yhteiskunnallista ja tutkimuksellista merkitystä. Niiden avulla muun muassa ennustetaan myyrätuhoja, selvitetään jyrsijöiden levittämiä tautteja ja seurataan myyräkinokokkilaisen mahdollista leviämistä. Poikkeuslupa on myönnetty Kaakkois-Suomen ELY-keskuksen toimialueelle.

Hakemuksen kohteena olevilla nisäkäslajeilla on suuria kannanvaihteluita. Tutkimukset ovat osoittaneet, että pyyntien aiheuttama yksilöiden poisto korvautuu nopeasti. Niinpä hakemuksen mukaisen nisäkäspsyynnin ei katsota vaarantavan lajien suotuisaa suojelutasoa tai sen saavuttamista. Pyydettävien yksilöiden määrää ei ole katsottu aiheelliseksi rajoittaa, koska pyyntimäärät vaihtelevat suuresti kannanvaihtelujen mukaan ja on mahdotonta arvioida etukäteen, kuinka monta yksilöä pyydyksiin jää.

Päätöksen voimaantulo

Kaakkois-Suomen ELY-keskus on lain oikeudenkäynnistä hallintoasioissa (808/2019) 122 §:n nojalla päättänyt, että tämä päätös pannaan täytäntöön lainvoimaa vailla olevana. Piennisäkäspsyynti on perusteltua päästä tarvittaessa aloittamaan ennen kuin päätös on saavuttanut lainvoiman. Päätöksen täytäntöönpanoa ei voida sen luonteen, tutkimuksellisen intressin ja yhteiskunnallisen merkittävyyden vuoksi lykätä.

Sovelletut oikeusohjeet

Luonnonsuojelulaki (9/2023) 69 §, 70 §, 72 §, 83 §, 87 §, 89 §

Laki oikeudenkäynnistä hallintoasioissa (808/2019) 122 §

Valtioneuvoston asetus elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusten, työ- ja elinkeinotoimistojen sekä kehittämis- ja hallintokeskuksen maksullisista suoritteista vuonna 2024 (1215/2023)

29.5.2024

LISÄTIETOJA	Tietoja tästä päätöksestä antaa tarvittaessa Kaakkois-Suomen ELY-keskuksessa luonnonsuojelun asiantuntija Pyry Mäkelä, puh. 029 5029 121, sähköposti pyry.makela@ely-keskus.fi
MUUTOKSENHAKU	<p>Tähän päätökseen saa hakea muutosta valittamalla Itä-Suomen hallinto-oikeuteen. Valitusosoitus on liitteenä.</p> <p>Tämä asiakirja on hyväksytty viraston sähköisessä asianhallintajärjestelmässä. Asian on esitellyt luonnonsuojelun asiantuntija Pyry Mäkelä ja ratkaissut alueidenkäyttöpäällikkö Pertti Perttola.</p>
LIITE	Valitusosoitus
SUORITEMAKSU	Maksutta
JAKELU	Päätös Hakijalle Sähköisesti ilman saantitodistusta
	Tiedoksi Ympäristöministeriö, luontoympäristöosasto Kaakkois-Suomen poliisilaitos Haminan kaupunki Imatran kaupunki Kotkan kaupunki Kouvolan kaupunki Lappeenrannan kaupunki Lemin kunta Luumäen kunta Miehikkälän kunta Parikkalan kunta Pyhtään kunta Rautjärven kunta Ruokolahden kunta Savitaipaleen kunta Taipalsaaren kunta Virolahden kunta Suomen luonnonsuojeluliiton Kymenlaakson piiri Suomen luonnonsuojeluliiton Etelä-Karjalan piiri Sähköisesti

Valitusosoitus

Tähän päätökseen saa hakea muutosta valittamalla **Itä-Suomen hallinto-oikeuteen**.

Valittajalta voidaan periä hallinto-oikeudessa 270 euron suuruinen oikeudenkäyntimaksu Tuomioistuinmaksulaissa (1455/2015) säädetään erikseen niistä tapauksista, joissa maksua ei peritä <https://finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2015/20151455>. Lisätietoa oikeudenkäyntimaksuista löytyy tuomioistuinlaitoksen sivuilta: <https://oikeus.fi/tuomioistuimet/fi/index/asiointijulkisuus/maksut/oikeudenkayntimaksuthallinto-oikeudessa.html>.

Valitusaika Valitus on tehtävä **30 päivän** kuluessa **päätöksen tiedoksisaannista**. Ajan laskeminen alkaa tiedoksisaantipäivää seuraavasta päivästä. Jos määräajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, lauantai, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, jouluaatto tai juhannusaatto, valitusaika jatkuu vielä seuraavaan arkipäivään.

Tiedoksisaantipäivä lasketaan seuraavalla tavalla:

- Jos päätös on annettu tiedoksi sähköisenä viestinä, sen katsotaan annetun tiedoksi kolmantena päivänä viestin lähettämisestä, jollei muuta näytetä.
- Jos päätös on postitettu tavallisena kirjeenä, sen katsotaan tulleen tiedoksi seitsemäntenä päivänä postituspäivästä, jollei muuta näytetä. Viranomaisen katsotaan kuitenkin saaneen tiedon kirjeen saapumispäivänä.
- Jos tiedoksianto toimitetaan todisteellisesti saantitodistusta tai tiedoksiantotodistusta vastaan taikka haastetiedoksiantona, käy tiedoksianto aika ilmi saantitodistuksesta tai muusta kirjallisesta todistuksesta.
- Jos päätös on annettu tiedoksi todisteellisena sähköisenä tiedoksiantona, kuten viranomaisen sähköisestä järjestelmästä, päätös katsotaan annetun tiedoksi, kun se on noudettu viranomaisen osoittamasta järjestelmästä. Milloin kysymyksessä on sijaistiedoksianto, päätös katsotaan annetun tiedoksi kolmantena päivänä tiedoksianto- tai saantitodistuksen osoittamasta päivästä.
- Jos tiedoksianto toimitetaan yleistiedoksiantona, tiedoksisaannin katsotaan tapahtuneen seitsemäntenä päivänä yleistiedoksiannon julkaisemisajankohdasta.

Sisältö Valituskirjelmässä, joka osoitetaan hallinto-oikeudelle, on ilmoitettava

- valittajan nimi ja kotikunta
- postiosoite ja puhelinnumero, joihin asian käsittelyä koskevat ilmoitukset valittajalle voidaan toimittaa
- päätös, johon haetaan muutosta
- miltä kohdin päätökseen haetaan muutosta ja mitä muutoksia päätökseen vaaditaan tehtäväksi
- perusteet, joilla muutosta vaaditaan.

Jos valittajan puhevaltaa käyttää hänen laillinen edustajansa tai asiamiehensä taikka jos valituksen laatijana on joku muu henkilö, on valituskirjelmässä ilmoitettava myös tämän nimi ja kotikunta.

Liitteet Valituskirjelmään on liitettävä

- valituksenalainen päätös valitusosoituksineen alkuperäisenä tai jäljennöksenä
- tiedoksisaantitodistus tai muu selvitys valitusajan alkamisen ajankohdasta
- mahdolliset asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi

- asiamiehen valtakirja, mikäli asiamiehenä toimii muu kuin asianajaja, julkinen oikeusavustaja tai luvan saanut oikeudenkäyntiavustaja

Toimittaminen

Valitus tehdään kirjallisesti. Valituskirjelmä on toimitettava valitusajan kuluessa:

Itä-Suomen hallinto-oikeus

Käyntiosoite Minna Canthin katu 64

Postiosoite PL 1744

70101 Kuopio

Vaihde 029 56 42500

ita-suomi.hao@oikeus.fi

Valituskirjelmän tulee olla valitusviranomaisella viimeistään valitusajan viimeisenä päivänä ennen viraston aukioloajan päättymistä eli viimeistään tuona päivänä klo 16.15

Valituskirjelmän voi toimittaa henkilökohtaisesti tai asiamiehen tai lähetin välityksellä taikka lähettäjän omalla vastuulla postitse tai sähköisesti. Valituksen voi tehdä myös hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelussa osoitteessa <https://asiointi.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet/>.